

วิเคราะห์เดี่ยวขอด้วงเพลงกราวไน ทางครูปลั่ง วนเขจร

นางสาวอุมาพร เปลี่ยนสมัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาดุริยางค์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ISBN 974-14-2031-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A MUSICAL ANALYSIS OF SAW-DUANG SOLO : A CASE STUDY OF
KRU PLUNG WANAKEJORN'S KRAW NAI SOLO

MISS UMAPORN PHLANSAMAI

A thesis submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of master of Arts Program in Thai Music

Department of Music

Faculty of Fine and Applied Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

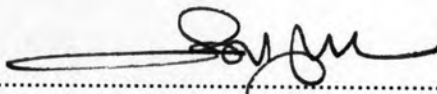
ISBN 974-14-2031-5

490132

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
สาขาวิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

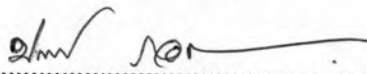
วิเคราะห์เดี่ยวซอด้วงเพลงกราวใน ทางครูปลั่ง วนเขจร
นางสาวอุมาพร เปลี่ยนสมัย
ดุริยางค์ไทย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน

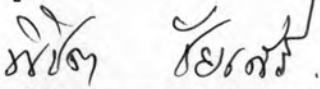
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

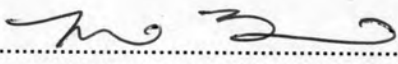

..... คณ. บดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุษกร สำโรงทอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พรประพิตร์ เผาสวัสดิ์)

อุมาพร เปลี่ยนสมัย : วิเคราะห์เดี่ยวขอด้วงเพลงกราวใน ทางครูปลั่ง วนเขจร.

A MUSICAL ANALYSIS OF SAW-DUANG : A CASE STUDY OF
KRU PLUNG WANAKEJORN'S KRAW NAI SOLO.

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ. ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน, 335 หน้า.

ISBN 974-14-2031-5

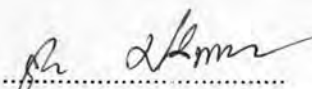
การวิเคราะห์เดี่ยวขอด้วงเพลงกราวใน ทางครูปลั่ง วนเขจร พบว่าเพลงกราวในเป็นเพลงไทยประเภทเพลงหน้าพาทย์ เป็นเพลงที่ใช้ในพิธีไหว้ครูเพื่ออัญเชิญให้ครุมาเป็นสิริมงคลในงานและเป็นเพลงบรรเลงประกอบกิจกรรมของตัวละครฝ่ายยักษ์ ลักษณะทำนองของเพลงแสดงความสง่างามและฮึกเหิม และในส่วนของทำนองเพลงนั้นประกอบด้วยส่วนที่เป็นเนื้อเพลง และกลุ่มลูกโยนในเสียงต่าง ๆ 10 กลุ่ม 6 เสียง ด้วยทำนองของเพลงกราวในทั้งในส่วนของลูกโยน (ทำนองที่ยืนอยู่ในเสียงใดเสียงหนึ่งหลาย ๆ ครั้งหรือเสียงที่ยืนพื้น) และทำนองหลัก เพลงนี้มีความเหมาะสมที่จะนำมาประดิษฐ์เป็นทางเดี่ยว เพราะมีทำนองในส่วนลูกโยนที่เปิดอิสระทางความคิด และด้วยลักษณะของการดำเนินทำนองที่ซ้ำทำนอง การลดรูปทำนองที่สามารถประดิษฐ์ให้พลิกแพลงได้หลากหลาย ส่งผลให้เพลงเดี่ยวกราวในเป็นเพลงเดี่ยวที่มีความสำคัญเพลงหนึ่ง ทั้งยังมีการเปลี่ยนกลุ่มเสียงในการดำเนินทำนองภายในตัวถึง 3 กลุ่มเสียงหรือ 3 ระดับเสียง คือ ทางเพียงอบบน ทางเพียงอล่าง และทางนอก

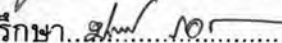
การประดิษฐ์เดี่ยวขอด้วงเพลงกราวใน พบว่ามีความแตกต่างจากทำนองหลัก คือมีการประดิษฐ์เป็นประดิษฐ์ให้เป็นทางเดี่ยวขอด้วงจากทำนองหลักเพียง 8 ลูกโยน ส่วนลูกโยนที่ 9 และลูกโยนที่ 10 นั้นเป็นลูกโยนที่ซ้ำเสียงกับลูกโยนที่ 1 และลูกโยนที่ 2 ประกอบกับข้อจำกัดในขอบเขตของเสียงขอด้วง และในทางเดี่ยวขอด้วงพบว่าการดำเนินทำนองที่ยาวมากกว่าทำนองหลักในส่วนของโยน แต่ยังคงอาศัยเค้าโครงของทำนองหลักในการดำเนินทำนอง และในส่วนของเนื้อเพลงมีความยาวเท่ากัน ในเรื่องของจังหวะนั้นพบว่ามีความแตกต่างในการตีจังหวะหน้าทับ เนื่องจากทางเดี่ยวขอด้วงจะใช้หน้าทับเพลงกราวนอกตี และจากการศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ของเดี่ยวขอด้วงเพลงกราวใน ทางครูปลั่ง วนเขจร ทำให้พบว่าเพลงเดี่ยวกราวในนี้เป็นเพลงที่มีความสำคัญเพลงหนึ่ง

ภาควิชา ดุริยางคศิลป์

สาขาวิชา ดุริยางค์ไทย

ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมืออาจารย์ที่ปรึกษา.....

##4786876435 : MAJOR THAI MUSIC

KEY WORD : PHLENGDIEW, KRAWNAI, SAW-DUANG

UMAPORN PHLEANSAMAI: A MUSICAL ANALYSIS OF
SAW-DUANG A CASE STUDY OF KRU PLUNG WANAKAJORN'S
KRAW NAI SOLO.

THESIS ADVISOR: ASST. PROF. PAKORN RODCHANGPHUEN.

The analysis of Plung Wanakajorn's arrangement have revealed many details. The song "Krao Nai" is a kind of "Na Part" song (sacred song) used to invite god & goddess of Thai Music attend worshiping ceremonies in order to bless the event. Besides, the song is performed to accompany "Khon", performing along with the demon dancing with vigour and graceful. The song "Kraw Nai" consists of textual melodies and 10 groups of contextual melodies in 6 modes. This song has become appropriate to be arranged for a solo piece because of the pitches in melodies that help create the solo piece. Moreover, by the repeatedly melody, the reduced melodic causes the melodic mode occurred and were resulted into the song to be unique. Also, changed three times. (Piang-orr Bon, Piang-orr Lang and Tang Nork)

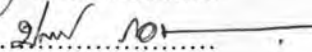
The arrangement of Kraw Nai for Saw-Duang solo reveals that there are differences melodies between the solo melodies and the main melodies; the solo melodies for Saw-Duang has eight groups of contextual melodies. For the 9th and 10th groups of contextual melodies identifies with the 1st and the 2nd pitches. Putting together with the pitch range of Saw-Duang, it is found that melodies proceed longer than the main melodies but it still carries the framework of main melodies. For the textual melodies, it has the same length but the rhythm is different because of Saw-Duang solo use Krao Nork rhythm instead. At last, the research of "Krao Nai" song follows Kru Plang Wanakejorn's arrangement giving us more information about this song accordingly.

Department Thai Music Department

Faculty Fine and Applied Art's

Academic Years 2006

Student's signature.....

Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สามารถเสร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์จากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีพระคุณหลายท่านที่ได้กรุณาให้ข้อมูล ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนเงินให้กำลังใจสนับสนุนผู้วิจัยเป็นอย่างดีมาโดยตลอด และหากงานวิจัยฉบับนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวงการดนตรีไทยและบุคคลที่สนใจแล้ว ขอคุณความดีและกุศลดีทั้งหลายส่งผลถึงคุณปลั่ง วนเขจร ซึ่งล่วงลับไปแล้ว และขอกราบขอบพระคุณผู้เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

กราบขอบพระคุณอย่างสูงครูเบญจรงค์ ธนโกเศศ ที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้การบรรเลงเดี่ยวซอด้วงเพลงกราวใน ให้แก่ผู้วิจัย ทั้งยังให้คำชี้แนะ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในการทำวิจัยครั้งนี้ด้วยดีเสมอมา

กราบขอบพระคุณอย่างสูงผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรกรณ์ รอดช้างเผื่อน อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยครั้งนี้ที่ให้ความกรุณาให้ความรู้ในการทำวิจัย และตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ในการทำวิจัยครั้งนี้ อันได้แก่ รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี ครูศิลป์ ตรีโมท ครูดุษฐ์ มีป้อม ครูจิรัส อัจฉรงค์ ครูรัฐระพล น้อยนิตย์ อาจารย์นัฐพงษ์ ไสวัตร

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งนี้ อันได้แก่ รศ.พิชิต ชัยเสรี รศ.ดร.บุษกร สำโรงทอง ดร.พรประพิตร์ เผ่าสวัสดิ์

กราบขอบพระคุณอีกครั้ง รศ.ดร.บุษกร สำโรงทอง ที่ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางในการทำงานวิจัยครั้งนี้

ขอบคุณอาจารย์ปทุมพิพย์ กาวิน ผู้เป็นกัลยาณมิตร ให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษา คำแนะนำ ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอบคุณนายภาคิน บุญช่วยวงศ์ นายกฤษฐาธาร จันทะโก ผู้เป็นกัลยาณมิตรที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และให้กำลังใจในการทำงานวิจัยครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอบคุณ คุณนิตยา อ่อนทอง ที่ให้ความช่วยเหลือส่งข่าวสาร ให้คำปรึกษา ในการทำงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

กำลังแรงใจทั้งหลายที่เกิดขึ้นกับผู้วิจัย อันส่งผลให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ล้วนมาแต่คุณแม่บุญมั่น รอดสัมฤทธิ์ คุณป้าบุญสม รอดสัมฤทธิ์ และคุณยายกิมฮวย รอดสัมฤทธิ์ ผู้เป็นมารดา ป้า และยายของผู้วิจัย ถือเป็นพระคุณที่เปรียบกับสิ่งใดมิได้ ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงตลอดไป

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของวิจัย.....	5
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	6
1.4 วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 บริบทที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 การบรรเลงเดี่ยว.....	11
2.2.1 ความหมายและลักษณะของการบรรเลงเดี่ยว.....	11
2.2.2 โอกาสและความเหมาะสมในการบรรเลงเดี่ยว.....	15
2.2 เพลงเดี่ยว.....	17
2.2.1 ความหมายและลักษณะของเพลงเดี่ยว.....	17
2.2.2 เพลงเดี่ยวสำหรับซอด้วง.....	21
2.3 ลักษณะเสียงซอด้วง.....	23
2.3.1 เสียงปกติ.....	23
2.3.2 เสียงพิเศษ.....	23
2.4 เพลงกราวใน.....	24
2.4.1 ประวัติเพลงกราวใน.....	24
2.4.2 โอกาสในการบรรเลงเพลงกราวใน.....	27
2.4.3 เพลงเดี่ยวกราวใน.....	35
2.5 ประวัติครูปลั่ง วนเขจร และผู้สืบทอดเดี่ยวซอด้วงเพลงกราวใน.....	36
2.5.1 ประวัติครูปลั่ง วนเขจร.....	36
2.5.2 ประวัติครูเบ็ญจรงค์ ชนโกเศศ.....	38

บทที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบทำนองหลักกับการประดิษฐ์เป็นทางเดี่ยวซอด้วง.....	43
3.1 ข้อกำหนดเบื้องต้น.....	44
3.1.1 สัญลักษณ์แทนเสียง.....	44
3.1.2 สัญลักษณ์แทนระดับเสียง.....	46
3.1.3 ศัพท์สังคีต.....	46
3.2 การวิเคราะห์.....	47
3.2.1 สังคีตลักษณ์.....	47
3.2.2 จังหวะ.....	67
3.2.3 กลุ่มเสียง.....	69
3.2.4 การเคลื่อนที่ของทำนอง.....	105
บทที่ 4 วิเคราะห์การใช้กลวิธี เม็ดพรายในการบรรเลงเดี่ยวซอด้วงเพลงกราวใน ทางครูลั้ง วนเขจร.....	164
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการบันทึกโน้ต.....	165
4.1.1 สัญลักษณ์แทนกลวิธี เม็ดพราย ในการบันทึกโน้ต และการบรรเลง.....	165
4.1.2 สัญลักษณ์แทนเสียงในช่วงปกติและช่วงเสียงพิเศษ.....	166
4.2 การวิเคราะห์.....	166
4.2.1 การใช้กลวิธี เม็ดพราย ในการบรรเลงเดี่ยวซอด้วง.....	166
4.2.2 ทิศทางการเคลื่อนที่ของทำนอง.....	209
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	300
5.1 สรุป.....	300
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	301
รายการอ้างอิง.....	302
ภาคผนวก.....	303
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	335